

WBI Freiburg, valná hromada a exkurze PIWI International ve Švýcarsku a Lichtenštejnsku

Letošní valná hromada se uskutečnila při příležitosti 20 let existence organizace ve státě, ve kterém má sídlo. Konkrétně to bylo na břehu jezera Walensee v obci Filzbach dne 10. 8. 2019.

Protože je to z Moravy poměrně daleko, spojili jsme celou akci ještě s exkurzí ve Státním vinařském institutu (WBI) Freiburg. Vyjeli jsme ve středu ráno 7. 8. a večer jsme se ubytovali na hotelu v Bádensku. Ve čtvrtek dopoledne nás přijal ředitel ústavu dr. Rolf Steiner a spolu s vedoucím oddělení šlechtění Ing. Ernestem Weinmannem nás provedli šlechtitelskými vinicemi (**Obrázek 1 a 2**) a představili nám jejich odrůdy ve vínech.

Odpoledne jsme se věnovali prohlídce laboratoří ústavu (**Obrázek 3 a 4**). Součástí WBI je samozřejmě pokusný sklep, ale rovněž sklep produkční. Tyto jsou od sebe oddělené, produkční sklep poskytuje WBI přibližně 20 % příjmů (80 % tvoří prostředky od spolkové země a státu). V ústavu pracuje přibližně sto lidí.

V podvečer jsme se přemístili do nedalekého Oberbergen am Kaiserstuhl k vinaři Franzi Kellerovi. Architektonicky moderní sklep je zasazen do překrásné

krajiny (**Obrázek 5**), kde vlastní 35 ha vinic. Je členem VDP.

V pátek 9. 8. probíhalo první PIWI sympozium jako součást oslav dvaceti let existence organizace. Místem konání byl Wädenswil. Jednání zahájili prof. dr. Peter Schumacher, ZHAW Wädenswil, a Josef Engelhart, Prezident PIWI International. Se svými přednáškami se postupně vystřídali Fredi Strasser, PIWI vinař ze Švýcarska (Úspora CO₂ a přípravků na ochranu rostlin pěstováním PIWI odrůd), Ernst Weinmann, šlechtitel WBI Freiburg (Šlechtění nových odrůd v době klimatických změn), dr. Ferdinand Regner, HBLA Klosterneuburg (Aktuální PIWI odrůdy z Klosterneuburgu), Valentin Blattner, šlechtitel Švýcarsko (Produkce vína bez reziduí pesticidů z PIWI odrůd), dr. Asia Khafizova, VCR Rauscedo (Rezistentní odrůdy ve VIVAI COOPERATIVI RAUSCEDO), a Jean Laurent-Spring, Ing. Agr., Agroscope Švýcar-

sko (Nové multirezistentní odrůdy Divico a Divona).

My jsme se ten den přesouvali z Bádenska přes Alsasko do Švýcarska, kde se konal slavnostní večer k dvaceti letům existence PIWI International a následující dopoledne proběhla valná hromada. V Alsasku jsme navštívili historické město Riquewihr, které je zařazeno mezi nejkrásnější obce Francie (**Obrázek 6 a 7**). Dodnes má kompletní městské hradby. Ve městě nabízí ve vlastní vinotéce svá vína například firma Hugel, založená roku 1639, která nyní vlastní 26 ha vinic.

Impozantní byla i krajina Alsaska plná vinic (**Obrázek 8**) – v dřívějším správním regionu žily necelé dva miliony obyvatel a nacházelo se tam téměř 15 000 hektarů vinic.

Během cesty přes Alsasko jsme viděli i vinice na nízkém vedení (**Obrázek 9**), ale také pomník obětem 2. světové války (**Obrázek 10**).

Obr. 1: Vinice s kandidáty na odrůdy ve Freiburgu (ze zajímavých semenáčů je namnoženo dalších 14 rostlin, ze kterých se dělají mikrovzorky vín)

Obr. 2: Skleníky s umělou infekcí plísňě révy a padlí révy (druhý zprava ředitel ústavu)

Obr. 3: Digitální podpora senzoričného vnímání aroma vína

Obr. 4: Chovy octomilky *Drosophila Suzukii* (slouží k různým pokusům, při nichž se sleduje jejich chování)

Večer, již ve švýcarském hotelu Lihn ve Filzbachu, proběhla společná večeře s účastníky symposia a v sobotu dopoledne pak valná hromada PIWI International (**Obrázek 11 a 12**).

Mimo běžnou agendu se tentokrát prodělal i jeden významný bod – změna sídla. Mělo jít o převedení oficiálního sídla ze švýcarského Wädenswilu po dvaceti letech do německého Oppenheimu, kde již stejně je sekretariát organizace. Jde především o to, že dosud se musí PIWI International řídit švýcarským právem, včetně pojištění, a Švýcarsko není členem EU. To působí značné problémy. Švýčari však s převodem nesouhlasili, takže valná hromada pověřila představenstvo vypracová-

ním návrhu převodu. V Oppenheimu je již delší dobu společný sekretariát s německým Ecovinem, což je finančně i odborně výhodné. Navíc jde o to, aby sídlo bylo v EU, ne v izolovaném státě, i když s EU spolupracujícím. Příští valná hromada se uskuteční pravděpodobně v Polsku. Členem je 21 zemí světa, celkový počet právnických a fyzických osob činí 502, 75 % je z EU. Podíl plochy vinic s PIWI odrůdami ve světě narůstá. Česká republika spolu s Maďarskem patří mezi klasickými vinařskými zeměmi k těm s jejich největším podílem. V Rakousku je to asi 1,2 % vinic (ČR 3,8 %), ale v Rakousku jen část z nich může být použita pro jakostní víno, zbytek pro víno zemské. V Jižním Tyrol-

sku je to asi 1 %, většinou ve vinařských družstvech, ve Švýcarsku není přesná statistika, odhad je do 1 %. V Lombardii je to výrazně pod 1 %. Nutno poznamenat, že Švýcarsko je v očích Němců socialistický stát, protože téměř vše, s výjimkou bank a nejvyhlášenějších hodinářských podniků, je v družstevním vlastnictví.

V sobotu odpoledne proběhla exkurze v biodynamickém vinařství CasaNova Weinpur (Walenstadt) včetně degustace a pak převoz lodí na druhý břeh jezera, kde je zóna bez automobilů (**Obrázek 12**). Vinařství CasaNova převzalo vinice od výzkumného ústavu Agroscoop, kde vznikla například PIWI odrůda Divico. Nyní tam pěstují interspecifické odrůdy Bianca,

Obr. 5: Výhled na terasy s vinicemi z podniku Franz Keller

Obr. 6 a 7: Historické centrum Riquewihru se středověkou věží Dolder

Obr. 8: Pohled na vinice Alsaska, v pozadí pohoří Vogézy

Léon Millot, Cabernet Jura, ale i evropské odrůdy Pinot noir, Chardonnay a Ryzlink rýnský. Celkem mají 4 ha vinic. Při větší práci ve vinici i ve sklepě se řídí fázi

Měsíce. Na ošetření proti houbovým chorobám spotřebují v průměru 0,3 kg mědi/ha ročně, letos již 0,9 kg/ha. Zkouší výluh z kůry dubu, který je poměrně účinný

proti padlí révy, protože umí zastavit jeho další vývoj. Ročně u druhu *Vitis vitifera* potřebují asi 10 ošetření. Používají především přípravky Mycosin a výluh

Obr. 9: Nízké vedení révy vinné v Alsasku

Obr. 10: Památník obětem druhé světové války

Obr. 11: Téměř všichni účastníci valné hromady ve vinici

Obr. 12: Část účastníků valné hromady (foto Pavel Herko)

Obr. 13: Vlevo předseda PIWI Lombardie Alessandro Sala, vpravo Paulin Köpfer z Bádenska (v roce 1991 měl prostřednictvím Altervinu ve Valticích přednášku o péči o půdu v ekologickém vinohradnictví)

Obr. 14: Vinice na svazích u jezera v zóně bez automobilů. Nejsou tam silnice, jen asfaltové chodníky pro chodce. Veškerou dopravu zajišťují lodě

Obr. 15: Otvor ve skále, kde se těžil vápennec

z kopřivy. Běžně fermentace probíhá spontánními kvasinkami. V údolí jezera jsme viděli řadu vinic stoupajících do hor (**Obrázek 14**). Ve skalách se v minulosti těžil vápennec, který se pak převážel po jezeru dále (**Obrázek 15**).

V zóně bez automobilů jsme navštívili vinařský podnik Bruno Bosshart (což je člen představenstva PIWI International za Švýcarsko, který celou akci včetně valné hromady organizoval). Celkem obdělává přes 3 ha vinic v nadmořské výšce od 420 m (jezero) až přes 2.000 metrů (**Obrázek 16, 17 a 18**).

Po exkurzi ve vinicích Bruna Bossharta následoval slavnostní večer k dvacetiletému jubileu PIWI International v restauraci v Quinten. Zde byli zakladatelé organizace (včetně u nás známého školkaře Volkera Freytaga) oceněni čestným diplomem a dr. Andreas Becker z bavorského

LWG historicky zhodnotil vývoj organizace:

- ▶ první přípravy před vznikem organizace začaly v létě roku 1997 ve Francích, kdy A. Baumann, dr. A. Becker a dr. W. Patzwahl dali i jméno budoucí organizaci PIWI International. Ke spolupráci přizvali dr. P. Baslera ze Švýcarska;
- ▶ P. Basler založil ve Švýcarsku skupinu biovinařů, kteří vydávali tištěné informace „INFOinterspez.“ a založili nadaci „Biovitis“;
- ▶ v září 1998 uskutečnila organizace PIWI Franky exkurzi do Bádenska (Freiburg – dr. Norbert Becker) a Švýcarska (Wädenswil – dr. Pierre Basler);
- ▶ během roku 1998 se o činnost začali zajímat biovinaři z BÖW (později svaz přejmenovali podle vzoru našeho Altervinu na Ecovin), konkrétně Ing. Paulin Köpfer, který měl již v roce 1991 před-

Obr. 16: Walensee, louky a vinice

Obr. 17: Vinice Bruna Bossharta

Obr. 18: Mraky nad jezerem

nášku ve Valticích zaměřenou na péči o půdu v ekologické vinici v rámci první konference o biovinářství pořádané Al-tervinem;

Obr. 19: Valentin Blattner a Pierre Basler v době zakládání PIWI International (foto prezentace A. Becker, 2019)

- ▶ v únoru 1999 zaslal W. Patzwahl dopis o iniciativě k založení PIWI International různým institucím v Rakousku, Maďarsku, Itálii, Francii, Švýcarsku a Německu;
- ▶ v květnu 1999 byly vytvořeny první stanoviny na demokratickém principu, přičemž každý stát měl v představenstvu jednoho zástupce;
- ▶ oficiální založení organizace proběhlo 1. prosince 1999 ve švýcarském Einsiedeln;
- ▶ první prezidentkou svazu se stala Maria Strasserová (Švýcarsko), po ní následoval Matthias Wolff (Bádensko-Württembersko) a nyní je to Josef Engelhart (Franky).

V neděli dopoledne jsme navštívili Lichtenštejnsko, zemi knížete Jana Adama II. Rozprostírá se celkem na 160 km² a patří tak k nejmenším státním útvarům v Evropě. Necelých 37 000 obyvatel žije v 11 obcích, jejichž katastrální území se nachází v délce 25 km. Bývalé panství na jižní Moravě bylo tedy podstatně rozsáhlejší. Navštívili jsme vinařské družstvo v Balzers (**Obrázek 20**) a hrad Gutenberg (**Obrázek 21**).

Lichtenštejnsko má celkem 26 ha vinné se 120 vinaři (hobby) převážně sdruženými ve třech vinařských družstvech. Obec Balzers má přibližně 4.500 obyvatel, vinařské družstvo zde vzniklo v roce

Obr. 20: Podstatná část Lichtenštejnska

Obr. 21: Nově zbudované terasy a hrad Gutenberg

1990, předtím tu vinice nebyly. Družstvo má 16 členů (hobby) s celkem 2,9 ha vinic, kteří hospodaří ekologicky nebo alespoň podle pravidel IP. Celkem 1,5 ha vinic se nachází na terasách pod hradem Gutenberg, které byly vytvořeny v letech 1992 a 1993. V posledních letech trpí suchem, takže průměrný výnos u výběrů je jen kolem 6 t/ha. Nutno poznamenat, že

termín „sucho“ zde má jiný význam než v ČR. Průměrné roční srážky se pohybují kolem 1.500 mm a „sucho“ začíná od 1.000 mm. Areál je chráněnou krajinnou oblastí. Pěstují vesměs PIWI odrůdy jako Regent, Léon Millot (ve Švýcarsku velmi rozšířená stará hybridní odrůda), Safira atd., v údolí pod hradem pak evropské odrůdy jako Pinot noir.

Hrad Gutenberg původně pocházel z 12. století a koncem 19. století z něj zbyla jenom zřícenina, kterou v letech 1899–1901 nahradili novou stavbou podle původních obrazů.

V poledne před obědem jsme Lichtenštejnsko opustili, i když byl v plánu ještě jeden vinařský podnik v Malans, a díky tomu jsme se vrátili domů již v neděli kolem 22. hodiny. ■

◀ inzerce

KLUČENÍ STARÝCH VINIC

- Vyorání starých kořenů do hloubky 50 cm
- Šíře záběru 120 cm
- Vyklučení hektaru vinice za 1–2 hodiny

RIGOLACE

- Hloubka až 90 cm | šířka záběru 50 cm
- Denní výkon 1–2 hektary
- 1 traktor + 1 řidič = **nízká cena pro vás**

PEMAG

PEMAG, spol. s r.o.
Gagarinova 1240/3
692 01 Mikulov

Michal Široký
tel.: 602 676 430
e-mail: michal.siroky@pemag.cz

www.pemag.cz